

Menns sykdommer og kvinners plager

I det siste har flere hevdet at mannens helse trenger økt oppmerksomhet, bl.a. fordi menn går sjeldnere til lege enn kvinner. Mannspanelet ønsker en offentlig utredning om menn og helse. På et vis er dette paradoksalt, fordi medisinen lenge har vært kritisert for nettopp å legge vekt på mannen og hans sykdommer. Det begynte allerede tidlig i medisinstudiet – anatomi- og fysiologibøkene tok gjerne utgangspunkt i at «det normale» var en mann på 70 kilo. Kvinner var annerledes, og kvinners «plager» har hatt lav prestisje – både klinisk og forskningsmessig. Rettferdig fordeling av oppmerksomhet og helsekroner er krevende.

Charlotte Haug

Charlotte Haug
redaktør

Tidsskrift for Den norske legeforening

Legenes hus
Akersgata 2
Postboks 1152 Sentrum
0107 Oslo

Redaktør
Charlotte Haug

Medisinske redaktører

Jens Bjørheim
Michael Bretthauer
Odd Terje Brustugun
Petter Jensen Gjersvik
Trine B. Haugen
Åslaug Helland
Erlend Hem
Geir Jacobsen
Anne Kveim Lie
Kjetil Søreide
Preben Aavitsland

Redaksjonskomité

Guri Rørtveit (leder)
Are Brean
Lill-Tove Rasmussen Busund
Ola Dale
Baard-Christian Schem
Annetine Staff
Terje Vigen
Marte Walstad

Faste medarbeidere

Anne Forus
Anne Langdalen
Kari Skinningsrud
Olav Spigset
Kari Tveito
Marit Tveito
Leiv Otto Watne
Ragnhild Ørstavik

Sentralbord 23 10 90 00
Redaksjon 23 10 90 50
Telefaks 23 10 90 40
www.tidsskriftet.no
E-post:
tidsskriftet@legeforeningen.no
nettredaksjonen@legeforeningen.no
annonser@legeforeningen.no

Redaksjonssjef

Anne Ringnes

Produksjonssjef

Berit Seljebotn

Manuskriptredaktører

Åslaug Flo
Marit Fjellhaug Nyland
Raida Ødegaard

Bilredaktør

Anne Gitte Hertzberg

Redaksjonssekretærer

Jorunn B. Kvarme
Gunn Marit Seberg
Liv Thier

Nettredaksjonen

Nettredaktør Stine Bjerkestrand
Kari Ekelund
Ine E. Furulund
Gro Rabben
Oda Riska
Tengel Sandtrø
Stein Runar Østigaard

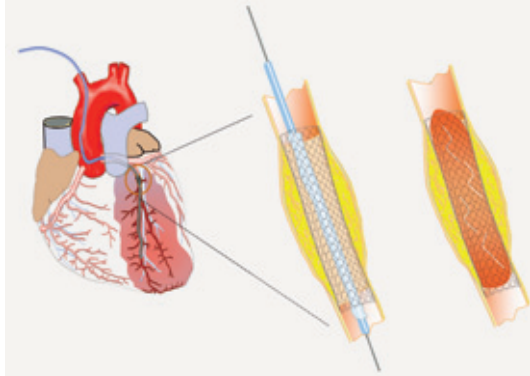
Prosjektutvikler

Frauke Becher

Markedssekretær

Anne-Britt Dahl

Ytterligere informasjon bakerst i bladet

Illustrasjon Michael Bjaanes, Rikshospitalet

Fremmedlegeme i kransarteriene

Teknikken med ballongutvidelse av forsnævninger i kransarteriene er blitt betydelig forbedret i løpet av 30 år. Det er 20 år siden en endovaskulær forskaling ble anvendt første gang i kransarteriene. Imidlertid viste det seg raskt at forskalingsrøret (stenten) kunne utløse irreversibel trombedannning på innsiden til tross for fem forskjellige medikamenter for å hindre dette. Metoden ble derfor kun brukt for å hindre at en større disseksjon etter ballongdilatasjon ledet til akutt koronarokklusjon.

De siste 15 årene er det kommet nye platehemmende medikamenter som kan hindre trombedannning i stenten. Stentene har i tillegg vist seg å være effektive med henblikk på å hindre nye stenoser i de behandlede områdene, spesielt etter at stentene ble dekket av medikamenter designet for å hindre innvekst fra karveggen i fremmedlegemet (stenten). Derfor behandles i dag flere pasienter med kransarteriesykdom med denne teknikken, nå over 12 000 pasienter per år i Norge. De fleste klinikere i landet vil komme i kontakt med pasienter som har fått denne behandlingen.

Forsidebildet illustrerer en stent som plasseres inn i en større kransarterie til hjertet. Stenten består av en finmasket metallnetting som er utvidet ved hjelp av en ballong og beholder sin ekspanderte diameter og dermed forskaler kransarteriestenosen fra innsiden. Metallnettingen er i kortere eller lengre tid i direkte kontakt med blodet som passerer i lumen på innsiden. Helt til høyre viser illustrasjonen at det kan danne seg en blodpropp på innsiden av stenten. En slik reaksjon vil vanligvis påføre pasienten et stort hjerteinfarkt med høy risiko for dødelig utfall.

Det er viktig at kolleger kjenner til de medikamentelle behandlingsregimene etter en slik stentbehandling. Vik-Mo og medarbeidere har i dette nummer av Tidsskriftet (side 436) gitt retningslinjer for denne etterbehandlingen, og disse bør leses før man tar stilling til endringer av det medikamentelle regimet hos slike pasienter.

Knut Endresen

knut.endresen@rikshospitalet.no
Hjertemedisinsk avdeling
Rikshospitalet